

>Καλή σχολική χρονιά, με υγεία και πρωτότυπα προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης!

>Όλα άψογα στην Ολυμπιάδα της Αθήνας, εκτός από το περιβάλλον. Τα θετικά και τα αρνητικά

>Όλα έτοιμα για το 2° Πανελλήνιο Συνέδριο της ΠΕΕΚΠΕ. Τώρα δεν προλαβαίνετε να στείλετε εισήγηση, αλλά μπορείτε τουλάχιστον να έρθετε!

>Μετά την κυβερνητική αλλαγή δεν υπάρχουν πολλά νέα για την ΠΕ. Καλό ή κακό άραγε;

>Λέγεται ότι τα φετινά Θερινά Σχολεία ήταν τα καλύτερα! Ένας θεσμός που ωριμάζει...

>Πλούσιο ρεπορτάζ από τις φετινές δράσεις του Παραρτήματος και νέος προγραμματισμός ως τα Χριστούγεννα

>Καλή ανάγνωση!

A.M.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ:

Ο ΛΑΓΟΣ...

- Ταχύτατα άλλαξαν τα στελέχη στο χώρο της εκπαίδευσης. Αναμενόμενη η αλλαγή μετά τη δήλωση της Υπουργού Παιδείας ότι είναι πολιτικά πρόσωπα. Αλλά η επιλογή-τοποθέτηση με τόσο φωτογραφικές διαδικασίες προσέβαλε ακόμα και άξιους επιλεγέντες. Γι' αυτό και προκλήθηκαν ετερόκλητες αντιδράσεις: διαμαρτυρίες και καταγγελίες από τη μια, παράπονα, γκρίνια και επεισόδια από την άλλη...

ΚΑΙ Η ΧΕΛΩΝΑ

- Κι όμως αυτή η απόφαση έκανε σχεδόν πέντε μήνες να παρθεί. Δεν ήταν στις αρχικές προθέσεις της κυβέρνησης φαίνεται, αλλά της μετριοπάθειας επικράτησαν περισσότερο κομματικές λογικές.
- Όπως άργησε και η νέα στελέχωση της Δ/σης ΣΕΠΕΔ του ΥΠΕΠΘ, που ασχολείται με τις καινοτομίες στην εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης και της ΠΕ. Η καθυστέρηση πρόδωσε δυστοκία στην εξεύρεση προσώπων, που ερμηνεύεται δυνητικά ως ένδεια στελεχών, ως απροθυμία ανάληψης ευθυνών ή ως άγνοια θεμάτων.
- Εκείνο όμως που άργησε εξοργιστικά ήταν η προκήρυξη των κενών θέσεων στα ΚΠΕ. Θυμήθηκαν να τις προκηρύξουν στις 30 Αυγούστου! Κάνοντας μάλιστα το αψυχολόγητο, να παρατείνουν υποχρεωτικά τις θητείες όσων υπηρετούσαν στα ΚΠΕ, έληγε η θητεία τους και ήθελαν να φύγουν! Ενώ, ο σωστός προγραμματισμός απαιτούσε την προκήρυξη των κενών θέσεων από το Μάιο, πριν το κλείσιμο των σχολείων.
- Τέλος, περίεργες κινήσεις έγιναν και απέναντι στο Συντονιστικό ΚΠΕ. Πότε το καταργούσαν, πότε το μετέφεραν, τελικά το άφησαν απείραχτο!
- Με όλες αυτές τις αργοπορίες, πώς να μιλήσεις για αρμοδιότητες Υπευθύνων ΠΕ, για μοριοδοτήσεις, για περικοπή αποζημίωσης, για το πακέτο επιμόρφωσης στην ΠΕ, για το ΕΠΕΑΕΚ, για χρηματοδοτήσεις των σχολικών προγραμμάτων;

**2° Πανελλήνιο Συνέδριο της ΠΕΕΚΠΕ
15,16,17 Οκτωβρίου 2004 Ουρανούπολη Χαλκιδικής
«Βιώσιμη ανάπτυξη, Περιβαλλοντική Εκπαίδευση,
Τοπικές Κοινωνίες»**

ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ

ΚΟΠΗ ΠΙΤΑΣ

Με την παρουσία 70 μελών του Παραρτήματος έγινε στις **15/2/04** η εκδήλωση για την κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας στην αίθουσα τελετών του 4^{ου} Γυμνασίου Αργυρούπολης, όπου φιλοξενούνται και τα γραφεία μας. Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο τότε Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων Απ. Κακλαμάνης και ο τότε αντιπρόεδρος Κ. Γείτονας. Η έκπληξη όλων ήταν μεγάλη, καθώς δεν είχαν προσκληθεί από τη Διοικούσα Επιτροπή του Παραρτήματος αλλά από απλά μέλη μας! Μετά τους σχετικούς χαιρετισμούς, έγινε ενημέρωση των μελών για θέματα της ΠΕ από τον Πρόεδρο της ΠΕΕΚΠΕ Γ. Φαραγγιτάκη, η κοπή της πίτας και κλήρωση δώρων. Στο τέλος, μέσα από τον καλλιτεχνικό φακό του Τάσου Αλεβίζου ταξιδέψαμε στα καταπληκτικά τοπία της Ελλάδας, που είχαμε επισκεφθεί στις περιβαλλοντικές εξορμήσεις του Παραρτήματος την τελευταία τριετία. Κι αν σας φαίνεται μπαγαδάκι η είδηση, θυμηθείτε ότι από τότε δεν έχει εκδοθεί άλλο «άκρως εκπαιδευτικό» λόγω οικονομικής δυσπραγίας...

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΑΓΟΡΑ

Στις 3/4/04 πραγματοποιήθηκε τελικά το περιβαλλοντικό μονοπάτι στην Αρχαία Αγορά της Αθήνας με μεγάλη επιτυχία και τη συμμετοχή 50 μελών μας. Οδηγός μας ήταν ο γνωστός φυσιοδίφης, γνώστης της ελληνικής χλωρίδας, συγγραφέας και Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας της Φύσης **Γιώργος Σφήκας**, τον οποίο ευχαριστούμε θερμά. Για την ιστορία του χώρου ξεναγός μας ήταν ο δάσκαλος-φιλόλογος και ταμίας του Παραρτήματος **Κυριάκος Λεμπέσης**. Οι συμμετέχοντες σημείωναν μετά μανίας τα ονόματα των φυτών που δεν

ήξεραν, ρωτούσαν για τα ξενικά και ενδημικά είδη, διαφωνούσαν για κάποιες ονομασίες, ήθελαν να γίνουν βοτανολόγοι σε μια μέρα! Οι ιστορικές πληροφορίες για τη Στοά του Απάλου, για το Ναό του Ηφαίστου και για τον περίβολο των επωνύμων ήταν αρκετές για να γίνει η σύνδεση φυσικού και ιστορικού περιβάλλοντος. Και φυσικά όλοι έφυγαν έχοντας κατά νου την οργάνωση μιας επίσκεψης-μελέτης στο χώρο με τους μαθητές τους!

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ 1^ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΜΚΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

Το Παράρτημα Αττικής της ΠΕΕΚΠΕ συμμετείχε μαζί με άλλες 14 Οργανώσεις στο 1^ο Φεστιβάλ ΜΚΟ, που διοργάνωσε ο Δήμος Αγ. Παρασκευής με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος στις **5 & 6 Ιουνίου 2004** στην Κεντρική Πλατεία Αγ. Παρασκευής. Αποδείχτηκε μια πολύ χρήσιμη κίνηση καθώς όλοι οι συμμετέχοντες φορείς-πανελληνίας και τοπικής εμβέλειας-τόνιζαν την αξία της διαμόρφωσης περιβαλλοντικής συνείδησης από τα μαθητικά χρόνια καθώς και τη συμβολή των εκπαιδευτικών σε αυτή. Ήταν μεγάλη η έκπληξη και η ικανοποίησή τους,

που αυτός ο φορέας υπάρχει και προσπαθεί με έντυπο υλικό, σεμινάρια, συνέδρια και ποικιλία εκδηλώσεων να ευαισθητοποιήσει και να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς σ' αυτό το έργο. Εξάλλου, στο Φεστιβάλ παρουσιάστηκαν προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης από σχολεία, πράγμα που έδωσε αφορμές για τις σχετικές συζητήσεις αλλά κι ένα ελπιδοφόρο μήνυμα.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΞΟΡΜΗΣΗ: ΣΑΠΙΕΝΤΖΑ-ΠΥΛΟΣ-ΓΙΑΛΟΒΑ-ΒΟΪΔΟΚΟΙΛΙΑ-ΣΦΑΚΤΗΡΙΑ

Εκδρομή με πλούσιο περιεχόμενο, μεγάλο περιβαλλοντικό ενδιαφέρον και άριστη οργάνωση αποδείχτηκε η πρωτομαγιάτικη εξόρμηση στη ΝΔ Μεσσηνία με ορμητήριο την Πύλο στις 30/4,1-2/5/04. Οι 55 συμμετέχοντες περπάτησαν καταρχήν στην ανεξερεύνητη Σαπιέντζα, παρατηρώντας αγριοπρόβατα (μουφλόν), κρητικούς αίγαγρους (κρι-κρι) και πολλά είδη πουλιών. Το νησί είναι ελεγχόμενο από τη δασική υπηρεσία, η οποία επιτρέπει το κυνήγι με ειδικούς όρους,

ώστε να προστατεύονται οι πληθυσμοί των ζώων. Για το σκοπό αυτό, οι επισκέπτες βαδίζουν σε ειδικά χαραγμένο μονοπάτι μέσα σε πυκνά πουρνάρια, μυρτιές, αγριελιές, ασπάλαθους, σκίνα και στο προϊστορικό Κουμαρόδασος ηλικίας 10.000 ετών. Η χαρακτηριστική Σπαρτόλακκα, με το χαρακτηριστικό πέτρωμα από τεράστιες ποσότητες γύρης, ο πέτρινος Φάρος του 1890 και η θέα προς τα γύρω νησάκια αποζημίωσε τους περιπατητές που ... αγωνίζονταν στα δύσβατα σημεία της διαδρομής.

Μοναδικά συναισθήματα γαλήνης και δέους πρόσφερε το περπάτημα πάνω στο βοτανικό μονοπάτι μέσα **στη λιμνοθάλασσα της Γιάλοβας**, το νοτιότερο σταθμό μεταναστευτικών πουλιών στην Ευρώπη. Αφού ακούσαμε για τις σημαντικές λειτουργίες των υγροτόπων, την προσφορά τους στον άνθρωπο και τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν, καταφέραμε να εντοπίσουμε

λευκοτσικνιάδες, καλαμοκανάδες και νεροχελιδόνα. Η παρυδάτια βλάστηση, οι αμμοθίνες, τα ηχηρά κοάσματα και κρωζήματα μας συνόδευαν ως την παραλία της Βοϊδοκοιλιάς με τη χρυσή άμμο, τη σπηλιά του Νέστορα και το κάστρο του Παλαιοναβαρίνου.

Αύρα καλοκαιριού μας πλημμύρισε καθώς περιπλεύσαμε την ιστορική Σφακτηρία, ανεβήκαμε στα μνημεία των Γάλλων και Ρώσων πεσόντων στη ναυμαχία του Ναβαρίνου, είδαμε σε μικρή νησίδα και αυτό των Άγγλων, αφουγκραστήκαμε τα ναυάγια στο βυθό, που δεν ήμαστε τυχεροί να δούμε.

Πολλοί πρόλαβαν να ανέβουν και στο Κάστρο της Πύλου, να δοκιμάσουν τοπικές λιχουδιές και να ενισχύσουν τη ... βιώσιμη ανάπτυξη του τόπου ικανοποιώντας και την καταναλωτική manía των Αθηναίων για κάθε τι παραδοσιακό...

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ για την ΠΕ ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΔΟΣΗ ΑΝΑΝΕΩΜΕΝΗ

Ευμενέστερη του αναμενόμενου ήταν η αποδοχή της έκδοσης του βιβλιογραφικού οδηγού με βιβλία, διδακτορικές διατριβές και εκπαιδευτικό υλικό για την ΠΕ, που εξέδωσε το Παράρτημα Αττικής το 2002.

Δεύτερη έκδοση του βιβλιογραφικού οδηγού για την ΠΕ, βελτιωμένη και ενημερωμένη με εκδόσεις της τελευταίας διατριβής, συνοδεύει το παρόν τεύχος του «άκρωσ εκπαιδευτικού» μετά από αίτημα πολλών μελών. Ελπίζουμε να σας φανεί χρήσιμος. Ωστόσο, αν διαπιστώσετε ελλείψεις, μη διστάσετε να μας τις υποδείξετε. Σκοπός μας είναι να ακολουθήσει κι άλλος παρόμοιος οδηγός με ξενόγλωσση βιβλιογραφία. Τη βασική ευθύνη για τη συμπλήρωση του πρώτου και τη συγγραφή του δεύτερου οδηγού είχε το μέλος της Δ.Ε. Τάσος Βατρικάς, τον οποίο ευχαριστούμε.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΠΕ

ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ Β' ΑΘΗΝΩΝ

>Ο Υπεύθυνος ΠΕ της Β/θμιας κ. Γιώργος Κούσουλας και οι Υπεύθυνες ΠΕ της Α/θμιας της Β' Αθηνών κ.κ. Χατζημιχαήλ Μαριάννα και Σοφία Καινούργιου οργάνωσαν και πραγματοποίησαν με επιτυχία **διήμερο επιμορφωτικό σεμινάριο** Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην Πεντέλη στις 13 και 14 Μαρτίου 2004 με θέμα : «**Μονοπάτια της Πεντέλης**». Στο σεμινάριο, που έλαβε χώρα στο Διορθόδοξο Κέντρο της Ιεράς Μονής Πεντέλης, συμμετείχαν 50 εκπαιδευτικοί (25 της Α/θμιας και 25 της Β/θμιας). Έγιναν εισηγήσεις από τους Υπεύθυνους Π.Ε. στις παρακάτω ενότητες: α) Φιλοσοφία, αρχές, χαρακτηριστικά και στόχοι της Π.Ε. β) Σχεδιασμός φύλλων εργασίας γ) Πρακτικές ασκήσεις στο πεδίο (βιωματική προσέγγιση). Ο πρόεδρος του συλλόγου Σ.Π. Α.Π (Σύνδεσμος Δήμων και Κοινοτήτων για την προστασία και ανάπτυξη του Πεντελικού όρους) και Πρόεδρος της Κοινότητας Πεντέλης κ. Δημήτρης Στεργίου-Καψάλης παρουσίασε το πρόγραμμα του συλλόγου. Οι εκπαιδευτικοί συγκρότησαν ομάδες εργασίας και πραγματοποίησαν με

ενθουσιασμό ασκήσεις πεδίου στα «Μονοπάτια της Πεντέλης». Συγκέντρωσαν υλικό σχετικό με τη χλωρίδα και την πανίδα, την αρχιτεκτονική και την ιστορία της περιοχής, τα οποία και επεξεργάστηκαν. Την Κυριακή οι ομάδες εργασίας παρουσίασαν στην κοινότητα Πεντέλης τις εργασίες και τους προβληματισμούς τους. Οι εργασίες περιείχαν θεατρικά δρώμενα, εικαστικές προσεγγίσεις και ποιητικές αναφορές. Το σεμινάριο τίμησαν με την παρουσία τους η Προϊσταμένη του Ιου Γραφείου Β/θμιας κ. Χριστίνα Δελή και ο Διευθυντής Εκπαίδευσης της Β' Δ/σης Αθηνών κ. Ιωάννης Γιαννάκος.

>Οι Υπεύθυνες Π.Ε Μαριάννα Χατζημιχαήλ και Σοφία Καινούργιου παρακολούθησαν την **υλοποίηση 84**

προγραμμάτων Π.Ε. κατά το σχολικό έτος 2003-04, από τα οποία 22 υποβλήθηκαν για χρηματοδότηση από το ΕΠΕΑΕΚ και εγκρίθηκαν. Για το σκοπό αυτό α) στις 9/9/2003 πραγματοποιήθηκε **επιμορφωτική ημερίδα** με θέμα: «Αξιολόγηση των προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του σχολικού έτους 2002-2003» β) έγινε **ενημέρωση όλων των Διευθυντών** των σχολικών μονάδων και Προϊσταμένων των Νηπιαγωγείων για τα προγράμματα και τις δράσεις του Γραφείου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στις 20,22,23, 24, Νοεμβρίου 2003 στην Αγία Παρασκευή, στο Χαλάνδρι, στο Μαρούσι και στη Ν. Ιωνία γ) πραγματοποιήθηκε στο αμφιθέατρο του Δήμου Χολαργού «Μίκης Θεοδωράκης» **ενημερωτική συνάντηση** των Υπευθύνων Π.Ε της Α/θμιας και Β/θμιας και των στελεχών του Πανεπιστημίου του Αιγαίου με τους εκπαιδευτικούς **για τα ΣΠΠΕ** δ) υλοποιήθηκαν με επιτυχία πέντε **περιβαλλοντικά βιωματικά εργαστήρια** με θέματα : «Η αυλή του σχολείου» (22/1/2004 στο 8ο Δημ. Σχ. Ν. Ιωνίας), «Μεσόγειος θάλασσα-Νερό» (29/1/2004 στο 7ο Δημ. Σχ. Αμαρουσίου), «Αμπέλι-Ελιά-Σποράκι» (5/2/2004 στο 9ο Δημ. Σχ. Χαλανδρίου), «Η πόλη-Περιαστικό πράσινο-Ανακύκλωση» (12/2/2004 στο 3ο Δημ. Σχ. Αμαρουσίου), «Δάσος- Απειλούμενα ζώα-Ελλάδα και Περιβάλλον» (19/2/2004 στο 5οΔ. Σχ. Χολαργού).

>Το Γραφείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Β' Δ/σης Α/θμιας Εκπ/σης Αθηνών **συμμετείχε στο 1^ο Φεστιβάλ ΜΚΟ**, που διοργάνωσε ο Δήμος Αγίας Παρασκευής με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος στις 5 και 6 Ιουνίου 2004 στην κεντρική πλατεία Αγίας Παρασκευής. Στο περίπτερο της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης παρουσιάστηκε έκθεση με δράσεις των σχολείων της Αγίας Παρασκευής που εκπονούν περιβαλλοντικά προγράμματα. Αφίσες, φωτογραφικό υλικό , επιτραπέζια παιχνίδια, κολλάζ, ζωγραφιές, έντυπα ενθουσίασαν τους επισκέπτες και τράβηξαν τον περισσότερο κόσμο στο περίπτερο μας. Το απόγευμα της 5ης Ιουνίου 2004 στο στρογγυλό τραπέζι που πραγματοποιήθηκε με συντονιστή το δημοσιογράφο κ. Τάσο Τέλογλου, εκ μέρους της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης μίλησε η υπεύθυνη Π.Ε κ. Σοφία Καινούργιου με θέμα: «Η συμβολή της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στη δημιουργία υπευθύνων πολιτών». Το πρωί της Κυριακής μέσα σ' ένα κλίμα χαράς και δημιουργίας οι μαθητές 8 δημοτικών σχολείων παρουσίασαν δρώμενα από τα περιβαλλοντικά προγράμματα που υλοποίησαν τη φετινή σχολική χρονιά στο θεατράκι της πλατείας, κερδίζοντας το χειροκρότημα και το θαυμασμό των επισκεπτών.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΡΙΝΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΗΣ ΠΕΕΚΠΕ

ΘΕΡΙΝΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΤΟ ΚΠΕ ΚΛΕΙΤΟΡΙΑΣ

Χρόνια τώρα άκουγα για τις φυσικές ομορφιές της Κλειτορίας, όμως δεν είχε τύχει να την επισκεφθώ. Με χαρά λοιπόν και προσδοκία δέχτηκα την επιλογή μου για το Θερινό Σχολείο της ΠΕΕΚΠΕ. Ακολουθώντας μετά την Εθνική Οδό μια διαδρομή μέσα στο πράσινο και περνώντας μέσα από ψηλά βουνά και χαμηλούς λόφους έφθασα στην Κλειτορία, που με ξάφνιασε ευχάριστα με τη φυσική της ομορφιά.

Τακτοποίηση στα δωμάτια, λίγη ξεκούραση και το πρόγραμμα ξεκίνησε...Μια ποικιλία από δραστηριότητες που κάλυπταν και τις τρεις διαστάσεις της ανθρώπινης υπόστασης-νου, σώμα, ψυχή-το απάρτιζαν. Προβληματισμοί, προγράμματα-παρουσιασμένα κάποιες φορές με μοναδικό και πρωτότυπο τρόπο-, μέθοδοι διδασκαλίας, συζήτηση

και αξιολόγηση. Διαδρομή με ποδήλατα κατά μήκος της όχθης του Αροάνιου ποταμού, διαδρομή στο ελατόδασος του Χελμού, επίσκεψη στα Καλάβρυτα. Παιχνίδια επικοινωνίας με πρακτική ταυτόχρονα διάσταση, τοξοβολία, αποχαιρετιστήριο πάρτυ κάτω από την πανσέληνο (!!!) στο Πλανητέρο, όπου βρίσκονται οι πηγές του Αροάνιου. Αξέχαστη θα μου μείνει η ποδηλατοδρομία!

Εμπροσθοφυλακή ο Μιχάλης και οπισθοφυλακή ο Θωμάς με το αυτοκίνητο να μαζεύει τους ξεχασμένους από τη μαγεία της φύσης! Και.. ο Νίκος να πηγαينوέρχεται με το ποδήλατο και να φροντίζει για κάθε πρόβλημα που προέκυπτε με τα ποδήλατα. Η μπλούζα του στην πλάτη έγραφε: «Εγώ μπορώ...» κι όποτε τύχαινε να 'ναι μπροστά μου

αναρωτιόμουν: «Τι είναι αυτό που μπορεί να κάνει, έτσι ώστε να το έχει γράψει και στην πλάτη του;» Και η Έλενα μέσα στην ομάδα, μαζί μας, φροντίζοντας διακριτικά για τη διατήρηση της συνοχής της. Καταπληκτική πορεία, μαγευτικός ο προορισμός, φιλική συντροφιά.

...Και όλα αυτά κάτω από το άγρυπνο μάτι της Παιδαγωγικής Ομάδας, που ήταν εκεί κάθε στιγμή για να καλύψει πρόθυμα, φιλόξενα και με χαμόγελο κάθε μας ανάγκη. Ευχαριστώ μέσα από την καρδιά μου τους συναδέλφους του ΚΠΕ Κλειτορίας για τη γνώση, την εμπειρία και την ψυχαγωγία που μου πρόσφεραν.

Τίνα Ρεμπάπη 18" Δημ. Σχολ. Αγ. Δημητρίου

ΘΕΡΙΝΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΤΟ ΚΠΕ ΣΟΥΦΛΙΟΥ

30/6-3/72004 Σουφλί.: Μια πόλη που κρατά μέχρι σήμερα την παραδοσιακή όψη με τις κεραμοσκεπές των σπιτιών, τα στενά δρομάκια, τα παραδοσιακά κτίρια. Το Θερινό Σχολείο, μας έδωσε την ευκαιρία ν' ανακαλύψουμε την ομορφιά της ακριτικής κόρης, κιβωτού ζωής και ύμνου του ελληνισμού, της Θράκης. Η Θράκη μας ξάφνιασε με την ομορφιά της, με το φως και τα αρώματα που σκορπίζει γύρω της η φύση.

Η φιλική διάθεση όλων των μελών της Π.Ο του ΚΠΕ, η καλοσύνη τους, το κλίμα ζεστασιάς και φιλοξενίας καθ' όλη τη διάρκεια της παραμονής μας, μας πρόσφεραν ημέρες εμπειρίας, ψυχαγωγίας και ζωντάνιας.

Η επίσκεψη στο Μουσείο του Μεταξίου, σ' ένα παραδοσιακό κτίριο χτισμένο από το 1883, η ορειβατική διαδρομή στα σημαδεμένα μονοπάτια στο δάσος της Δαδιάς, μεταναστευτικό διάδρομο πολλών ειδών ορνιθοπανίδας (θαλασσαιτού, βασιλαετού, αετογερακίνας, μαυρόγυπα...), η παρατήρηση των αρπακτικών πουλιών από το παρατηρητήριο, οι εργασίες πεδίου στο ποτάμι της Δαδιάς, ο δρόμος του νερού, τα κουκουλόσπιτα, η Παναγία Κοσμοσώτεια, μνημείο της Κομνήνειας περιόδου, μας αποκάλυψαν μυστικά της ανεπανάληπτης Φύσης και της αξιοθαύμαστης τέχνης του ανθρώπου. Αξέχαστη η περιήγηση μας στο πολυδαίδαλο Δέλτα του Έβρου, έκτασης 190.000 στρεμμάτων. Ο προικισμένος με ποικίλη βλάστηση υδροβιότοπος, ιδιαίτερης οικολογικής και αισθητικής σημασίας, το υδροχαρές παρόχθιο δάσος σ' όλο το μήκος του ποταμού μας εντυπωσίασε με τα πολυάριθμα είδη πουλιών (304 είδη) που φιλοξενούσε. Κυριαρχούσαν οι χηνόπατιες, οι κορμοράνοι, οι κύκνοι, οι πελεκάνοι, τα Φλαμίγκος, οι πελαργοί, οι ερωδιοί. Ολοκληρώσαμε την εικόνα του υδροβιότοπου με τη βαρκάδα στο Δέλτα μέχρι εκεί που ο Έβρος ενώνεται με το Θρακικό Πέλαγος.

Το αποχαιρετιστήριο γλέντι της προτελευταίας βραδιάς, το τραγούδι και ο χορός, έδωσαν ξεχωριστό χρώμα και πολύ κέφι ως τις πρώτες πρωινές ώρες, ενώ είχαμε την ευκαιρία να γευτούμε ντόπιες νοστιμιές, πίτες, λουκάνικα, καβουρμά. Ευχαριστούμε τους διοργανωτές και ευχόμαστε τα Θερινά Σχολεία να πραγματοποιούνται και να προσφέρουν σ' όλους εμάς τη δύναμη και την εμπειρία για να υλοποιούμε προγράμματα Π.Ε στα σχολεία μας, για μια καλύτερη ποιότητα ζωής.

Μαρία Σταθοπούλου 7° Δημ. Σχολ. Δάφνης

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΚΠΕ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Το ΚΠΕ ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ το διάστημα Ιανουαρίου-Ιουνίου 2004:

- **Δέχτηκε 107 σχολεία** για παρακολούθηση ημερήσιου προγράμματος
- Διοργάνωσε **εξαήμερο σεμινάριο** στις 8-13/2/04 για εκπαιδευτικούς των νέων ΚΠΕ με θέμα: «Οργάνωση και λειτουργία ΚΠΕ-ΠΕ σε χερσαία και υδατικά οικοσυστήματα»
- Διοργάνωσε **διήμερο σεμινάριο** στη Χαλκίδα στις 28-29/2/04 με θέμα: «Η θάλασσα» στα πλαίσια του ομώνυμου Εθνικού Θεματικού Δικτύου για 65 εκπαιδευτικούς σε συνεργασία με τις Υπεύθυνες ΠΕ των Δ/σεων Α/θ μιας & Β/θμιας Εκπ/σης Εύβοιας Θ. Καλαμπάλικη και Ρ. Πουλιανίτου.
- Υποδέχτηκε, φιλοξένησε και επιμόρφωσε σε **διήμερο σεμινάριο** με θέμα « «Το νερό-η θάλασσα» στις 19-20/3/04 την κυπριακή αντιπροσωπεία εκπαιδευτικών της Β/θμιας Εκπ/σης, που συμμετέχει στο Διεθνές Πρόγραμμα «Χρυσοπράσινο Φύλλο» τη διετία 2003-2005, μαζί με εκπαιδευτικούς που συμμετέχουν στο ομώνυμο Εθνικό Θεματικό δίκτυο.
- Πραγματοποίησε **δύο επιμορφωτικές ημερίδες** για μεταπτυχιακούς φοιτητές του Βιολογικού Τμήματος του Παν. Αθηνών (20/2/04) και για μετεκπαιδευόμενους δασκάλους στο ΜΔΔΕ (23/4/04).
- Συνόδευσε τους Έλληνες εκπαιδευτικούς που συμμετέχουν στο Διεθνές Πρόγραμμα «Χρυσοπράσινο φύλλο» στην **Κύπρο** (6-9/5/04) για την προπαρασκευή των μαθητικών ανταλλαγών, που θα ακολουθήσουν την επόμενη σχολική χρονιά.
- Εξέδωσε **έντυπο** εκπαιδευτικού υλικού για το μαθητή για το ημερήσιο πρόγραμμα ΠΕ με θέμα: «**Κυκλοφοριακό-Ατμοσφαιρική ρύπανση**».
- Συμμετείχε στον εορτασμό της Παγκ. Ημ. Περιβάλλοντος με εκδήλωση στο χώρο του ΚΠΕ και συμμετοχή στην καμπάνια του Δήμου Αργυρούπολης για την καθαριότητα στην πόλη.

Το ΚΠΕ ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ το διάστημα Ιανουαρίου-Ιουνίου 2004:

- **Δέχτηκε 59 σχολεία** για παρακολούθηση ημερήσιου προγράμματος.
- Εξέδωσε εκπαιδευτικό βοηθητικό υλικό, αφίσα και διαφημιστικό τετράπτυχο για το Εθνικό Θεματικό Δίκτυο «**Τα λιμάνια της Ελλάδας**».
- Συνεργάστηκε με τα **Πανεπιστήμια Κάρντιφ και Πειραιά** (Τμήμα Ναυτιλιακών Σπουδών) για την πραγματοποίηση χημικών μετρήσεων σε 41 σημεία του λιμανιού του Πειραιά.
- Συνεργάστηκε με κυβερνητική οργάνωση περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στις **Αζόρες**
- Συμμετείχε με εκπροσώπους του σε Διεθνές Συνέδριο στο **Κιλκίς** και στην ιδρυτική συνάντηση του Δικτύου «Γεωμυθολογία» στο ΚΠΕ **Στυλίδας**.

ΜΙΚΡΑ ΑΛΛΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

- ☞ Έγινε στο **Κόρθι της Ανδρου** η 11^η Πανελλήνια Συνάντηση Επιμόρφωσης και Εργασίας των Εκπαιδευτικών ΚΠΕ στις 4-8 Ιουλίου 2004.
- ☞ Έγινε στο **Ααύριο** συνάντηση των Υπευθύνων ΠΕ της Β/θμιας στις 19-20 Ιουνίου 2004.
- ☞ Διευθυντής της Δ/σης ΣΕΠΕΔ του ΥΠΕΠΘ ανέλαβε ο **Κων/νος Σαραντόπουλος**. Αποχώρησαν από τις θέσεις τους στη Δ/ση μετά από μακρά θητεία η Φρόσω Φλέγγα και ο Γιώργος Φαραγγιτάκης.
- ☞ **Προκηρύχθηκαν** με τη Γ2/87160/30-8-04 εγκύκλιο του ΥΠΕΠΘ οι κενές θέσεις εκπαιδευτικών στα 29 **ΚΠΕ** της χώρας. Οι αιτήσεις ήταν ως τις 15/9/04.
- ☞ Ανέλαβαν καθήκοντα Υπευθύνων ΠΕ η **Δήμητρα Φλώρου** και η **Αγλαΐα Καρίμαλη** στη Δ' και Γ' Δ/ση Α/θμιας Εκπ/σης Αθηνών αντίστοιχα. Τους ευχόμαστε καλή επιτυχία! Επίσης, προκηρύχθηκε μια αντίστοιχη θέση στη Β/θμια της Β' Αθηνών.
- ☞ Ιδρύθηκε ο «**Όμιλος Παιδαγωγικού Προβληματισμού και Δράσης για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση**» από πολλά και γνωστά μέλη στην κοινότητα της ΠΕ, ο οποίος μάλιστα πραγματοποίησε και σεμινάριο (Καστοριά, 5-6/6/04)
- ☞ Το **ECOFESTIVAL 2004** η γιορτή της οικολογικής γεωργίας, πραγματοποιείται στην Αθήνα στις 18-21 Νοεμβρίου 2004 από τη ΔΗΩ (2108218117-www.dionet.gr) και την Τεχνική Εκθεσιακή (2109792513-www.ekthesiaki.gr)

ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Πέρασε στην ιστορία και η Ολυμπιάδα της Αθήνας. Οι Κασσάνδρες διαψεύστηκαν οικτρά: ούτε ίχνος τρομοκρατικής ενέργειας, εγκαταστάσεις που τις ζήλεψαν όλοι, οργάνωση άριστη, εθελοντές-έκπληξη, συγκοινωνίες για χρυσό μετάλλιο, πόλη καθαρότερη από ποτέ, μπλακ-άουτ δεν έγινε, τα συστήματα πληροφορικής ανυπόφορα άψογα και ο καιρός δροσερός όσο ποτέ την τελευταία 20ετία! Όλα τέλεια, λοιπόν, κι εμείς θριαμβευτές απολαμβάνουμε τα «συγχαρητήρια», «ευχαριστούμε» και «συγγνώμη». Όλα τέλεια για τους τρεις λεγόμενους πυλώνες των αγώνων: ασφάλεια, οργάνωση, μεταφορές, όμως μέσα στο θόρυβο της θριαμβολογίας ξεχάσαμε ότι είχαμε υποσχεθεί και κάτι άλλο: «τους πιο πράσινους αγώνες», με σεβασμό στο περιβάλλον, με..., με..., με... Το πετύχαμε; Από περιβαλλοντική άποψη τα θετικά των αγώνων ήταν:

- Η βελτίωση των ΜΜΜ με την ολοκλήρωση του τραμ και του προαστιακού, με την επέκταση του μετρό και την ανανέωση του στόλου των λεωφορείων
- Η κατασκευή συγκοινωνιακών έργων
- « Ο ευπρεπισμός του Δέλτα Φαλήρου και το ιστορικό κέντρο της Αθήνας Τα αρνητικά ή μάλλον οι χαμένες ευκαιρίες ήταν:
- Η μείωση των ελεύθερων χώρων με τις πολλές αθλητικές εγκαταστάσεις
- Τα πράσινα που φυτεύτηκε ήταν ελάχιστο και καταδικασμένο να ξεραθεί
- Η ανακύκλωση (που δεν διαφημίστηκε καθόλου) ήταν αποδοτική σε υλικά στους αθλητικούς χώρους, αλλά δεν άγγιξε την καθημερινότητα μας

• Το Ολυμπιακό Χωριό δεν κατασκευάστηκε με βιοκλιματική αρχιτεκτονική ούτε με υλικά φιλικά προς το περιβάλλον ούτε με συστήματα εξοικονόμησης νερού και ενέργειας

Κι όμως όλα αυτά υπό προϋποθέσεις μπορούν να αλλάξουν την εικόνα της πόλης για τους μόνιμους κατοίκους, **αρκεί και οι ίδιοι να το θελήσουν**. Η διαχείριση των συγκοινωνιών σε συνδυασμό με τη μείωση χρήσης του αυτοκινήτου από όλους μας είναι το πρώτο βήμα. Η πίεση για τη μετατροπή του Ελληνικού στο περίφημο «μητροπολιτικό πάρκο» και η καθιέρωση της χωριστής συλλογής απορριμμάτων προς ανακύκλωση είναι οι επόμενοι ευκολότεροι στόχοι. Δυστυχώς χάθηκε η ευκαιρία με την Ολυμπιάδα να ευαισθητοποιηθούν οι πολιτικοί και οι ψηφοφόροι στα θέματα αυτά. Γι' αυτό κι εμείς που ασχολούμαστε με την περιβαλλοντική εκπαίδευση συνεχίζουμε με περισσότερο πείσμα να προσπαθούμε μέσα από τις επόμενες γενιές για την Αθήνα των Ολυμπιακών Αγώνων του 2064!

Αχιλλέας Μανδρίκας

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Αλεξ. Γεωργόπουλος, Περιβαλλοντική Ηθική, Gutenberg, Αθήνα, 2002

Το βιβλίο σχεδιάστηκε ως σύγχρονος πανδέκτης των μέχρι σήμερα απόψεων πάνω στο σχετικά νέο πεδίο της Περιβαλλοντικής Ηθικής. Η θελημένα γράφτηκε με τέτοιο τρόπο, ώστε τα παραδοσιακά στρυφνά ηθικοφιλοσοφικά θέματα που περιέχονται να μπορούν να διαβαστούν και από μη ειδήμονες. Συστήνεται σε όλους εκείνους που ασχολούνται με τα περιβαλλοντικά θέματα (δημοσιογράφους, πολιτικούς, επιστήμονες, στελέχη επιχειρήσεων, εκπαιδευτικούς και το ευρύτερο κοινό) και που αναζητούν κάποια διέξοδο από το σημερινό οικολογικό αδιέξοδο του πλανήτη. Στο πρώτο μέρος του βιβλίου εκτίθενται οι ηθικές θεωρίες σε σχέση με το περιβάλλον (Ανθρωποκεντρικές και οικοκεντρικές προσεγγίσεις, Ορθόδοξη παράδοση, Βαθιά Οικολογία, Οικοφεμινισμός, Κοινωνική Οικολογία κ.ά.). Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζεται το θέμα των αξιών και το θέμα της διδασκαλίας τους, πράγμα ιδιαίτερα σημαντικό για μας τους εκπαιδευτικούς.

Η Περιβαλλοντική εκπαίδευση στο ελληνικό Δημοτικό Σχολείο Έρευνα πεδίου, επιμ. Αργύρης Κυρίδης-Ευαγγελία Μαυρικάκη, Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός, Αθήνα, 2003

Μια έρευνα για τα χαρακτηριστικά της ΠΕ στο ελληνικό Δημοτικό Σχολείο μετά από 10 χρόνια θεσμοθετημένης παρουσίας, από 20 συναδέλφους του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΠΤΔΕ του ΑΠΘ (Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας). Το θεσμικό πλαίσιο, οι θεσμικοί φορείς, οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές μελετώνται στην προσπάθεια ιχνογράφησης του τοπίου της σχολικής ΠΕ Τα ερευνητικά δεδομένα στοχεύουν αφενός στη διασάφηση των χαρακτηριστικών της ΠΕ στο ελληνικό Δημοτικό Σχολείο (μη συστηματική διάρθρωση ύλης, διδακτικές προσεγγίσεις, χρόνος, επάρκεια εκπαιδευτικών, αναλυτικό Πρόγραμμα, εγχειρίδια κλπ) και αφετέρου αποτελούν ερευνητική βάση για επόμενους μελετητές.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΑ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

- > Οι συμμετέχοντες πρέπει να κλείσουν **δωμάτιο ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ** στο ξενοδοχείο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ (τηλ. 2377024025-7) ή σε άλλα γειτονικά αν γεμίσουν τα δωμάτια
- > **Γεύματα** στην τιμή των 12 ευρώ το άτομο προσφέρονται από το ξενοδοχείο, αλλά πρέπει να δηλωθούν τηλεφωνικά. Προτείνουμε να δηλώσετε τουλάχιστον τα δυο μεσημέρια και οπωσδήποτε την Κυριακή όσοι έρθετε με το πούλμαν.
- > **Η διαδρομή** με το ΚΤΕΛ ως την Ουρανούπολη μέσω Θεσσαλονίκης κοστίζει 38 ευρώ (και 38 ευρώ η επιστροφή). Αναχώρηση στις 10πμ και άφιξη στις 6μμ
- > Το Παράρτημα Αττικής θα δρομολογήσει **πούλμαν για τη μεταφορά των μελών** του με κόστος **40 ευρώ** το άτομο (συνολικά) Η αναχώρηση θα γίνει από τον Άλιμο στις 15/10/04 - 7πμ με επιβίβαση και από Δάφνη, Ομόνοια και Ν. Φιλαδέλφεια. Για δηλώσεις συμμετοχής τηλεφωνήστε Α. Μανδρίκα: 697-2818793 **ως 8/10/04**
- > Για οποιαδήποτε άλλη διευκρίνιση τηλεφωνήστε στον Κ. Λεμπέση: 6945898564
- > Φυσικά η τόσο μακρινή μετακίνηση αντικαθιστά την καθιερωμένη φθινοπωρινή **εκδρομή** του παραρτήματος Αττικής. Οπότε, καλή διασκέδαση!

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΣΤΟΝ ΥΜΗΤΤΟ

Το **Σάββατο 6 Νοεμβρίου 2004** διοργανώνουμε περιβαλλοντικό μονοπάτι στον Υμηττό στη διαδρομή Παπάγου-Μονή Αστερίου-Κορακοβούνι σε συνεργασία με έμπειρους «μονοπατάδες» της ΜΚΟ «**ΔΡΑΣ.Ε.**», οι οποίοι ειδικά για μας προσφέρθηκαν ΔΩΡΕΑΝ. Η διαδρομή διαρκεί τρεις ώρες (με την επιστροφή) και απαιτεί αθλητικά παπούτσια και παγούρι με νερό. Στη διάρκεια της θα ενημερωθείτε για τη χλωρίδα, την πανίδα, την ιστορία και τις ομορφιές του βουνού, που είναι τόσο κοντά μας κι όμως παραμένει άγνωστο για τον πολύ κόσμο. Η πεζοπορία αρχίζει από τα 420μ υψόμετρο και θα ανηφορίσουμε ως τα 890μ μέσα στα πεύκα. Σημείο συνάντησης η αλάνα 300μ μετά το τέρμα της οδού Αναστάσεως στου Παπάγου στις **9.30πμ** Απαραίτητη μαζί η καλή σας διάθεση και γρήγορες τηλεφωνικές δηλώσεις στον Α. Μανδρίκα: 697-2818793

(ιδανικός αριθμός ως πενήντα μέλη)

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΟ ΚΕΕΛ ΨΥΤΤΑΛΕΙΑΣ

Το **Σάββατο 4 Δεκεμβρίου 2004** διοργανώνουμε ενημερωτική επίσκεψη στο Κέντρο Επεξεργασίας Λυμάτων της ΕΥΔΑΠ στον Ακροκέραμο και στην Ψυττάλεια. Σκοπός μας είναι η άμεση αντίληψη του βιολογικού τρόπου επεξεργασίας των λυμάτων της πόλης και η σημασία του για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος της Αττικής. Θεωρούμε ότι είναι μια χρήσιμη εμπειρία για εκπαιδευτικούς που ασχολούνται με την περιβαλλοντική εκπαίδευση και με δεδομένη την περιορισμένη δυνατότητα για επίσκεψη με μαθητές. Σημείο συνάντησης στον **Ακροκέραμο**: Νέος Μώλος Δραπετσώνας (Οδός Προποντίδος) στις **10πμ** Επειδή η δυνατότητα μεταφοράς με το πλοιάριο είναι συγκεκριμένη, αφού χωρούν μόνο σαράντα (40) άτομα, θα τηρηθεί αυστηρή σειρά προτεραιότητας στις δηλώσεις συμμετοχής. Τηλεφωνήστε: Α. Μανδρίκας: 697-2818793 (μόνο για μέλη, όχι συνοδοί, όχι παιδιά)

Υπεύθυνος έκδοσης εντύπου:
Αχιλλέας Μανδρίκας

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΑ

Σας ενημερώνουμε ότι ο συνάδελφος **Ανδρέας Σεληνιωτάκης (τηλ.: 210 9953395, κιν.: 6944 271919)** έχει αναλάβει την εκτύπωση της εφημεριδούλας μας. Μπορεί να αναλάβει την εκτύπωση οποιουδήποτε εντύπου εσείς θέλετε. Ακόμα και μεταξοτυπίες σε συλό, μπρελόκ, μπλούζες, καπέλα, ημερολόγια κ.α.

Και πάντα σε συναδελφικές τιμές!!!